

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Ústí nad Labem, Anežky České 702)17, příspěvková organizace

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2887
Název projektu: „Učíme lépe a moderněji“
OP VK 1.4

Výukový materiál

Název DUMu: VY_12_INOVACE_20_4_Vyhledávání přechodníků v textu

Číslo skupiny: 3

Autor: Mgr. Jindra Šteflová

Vzdělávací oblast/Předmět/Téma: Jazyk a jazyková komunikace/ Český jazyk a literatura/ Jazyková výchova

Druh učebního materiálu: pracovní list

Metodický list: ano

Anotace: Vyhledávání přechodníků v textu

Ověřeno ve třídě: IX. A

Datum ověření: 26. 4. 2013

Prohlášení: Prohlašuji, že při tvorbě výukového materiálu jsem respektoval(a) všeobecně užívané právní a morální zvyklosti, autorská a jiná práva třetích osob, zejména práva duševního vlastnictví (např. práva k obchodní firmě, autorská práva k software, k filmovým, hudebním a fotografickým dílům nebo práva k ochranným známkám) dle zákona 121/2000 Sb. (autorský zákon). Nesu veškerou právní odpovědnost za obsah a původ svého díla. Prohlašuji dále, že výše uvedený materiál jsem ověřil(a) ve výuce a provedl(a) o tom zápis do TK.

Dávám souhlas, aby moje dílo bylo dáno k dispozici veřejnosti k účelům volného užití (§30 odst. 1 zákona 121/2000 Sb.), tj. že k uvedeným účelům může být kýmkoliv zveřejňováno, používáno, upravováno a uchováváno.

Datum: 26. 4. 2013

Podpis:

Vyhledávání přechodníků v textu

Dozpívav svoji písničku, veliký Antonín složil ruce na zádech a mní dýchal na kuličku teploměru. Sloupec téměř neúplatný sotva se pohnul a Důra znamenaje tuto řádnost měl několik myšlenek, jež se vystřídaly v sledu míšených karet.

Tento způsob léta, děl vposled, odvraceje se od přístroje Celsiova, zdá se mi poněkud nešťastným. Je chladno a můj dech, jakkoliv jsem nepozřel vody, je mrazivý. Který měsíc nám zbývá, jestliže ani červen není dost vhodný, abychom pečovali o zdraví a o tělesnou čistotu?

Nuže, ať je podnebí příznivé čili nic, tyto věci nesnesou odkladu.

Řka to ujal se mistr řemene, svlékl svůj šat a dívaje se dolů do vody, jež zrcadlila jeho dlouhé zarostlé nohy, roubení bazénu a nebeskou bář, znamenal obraz obrácené nádoby, kterou kdosi neuměle postavil právě na okraj, a dodal:

Ach, plovárna a tato číška jsou prázdný.

Rozmarné léto, Vladislav Vančura, http://www.mvk.cz/knihovna/zpravodaj.php?menu=p&cislo=04_7

Úkoly k textu:

- 1) Vyhledej přechodníky a urči je (minulý/přítomný, rod, číslo)
- 2) Vytvoř z přechodníků infinitivy a urči slovesný vid
- 3) Nahraď přechodníky větami
- 4) V ukázce najdi 4 zastaralé výrazy a nahraď je současnými výrazy
- 5) Najdi v ukázce výraz, který autor užil pro pojmenování teploměru
- 6) Vysvětli význam spojení „...střídaly se v sledu míšených karet“, „nebeská bář“

Řešení:

1) Vyhledej přechodníky a urči je (minulý/přítomný, rod, číslo)

dozpívav - *minulý, rod mužský, číslo jednotné*

znamenaje - *přítomný, rod mužský, číslo jednotné*

odvraceje - *přítomný, rod mužský, číslo jednotné*

řka - *přítomný, rod mužský, číslo jednotné*

dívaje se - *přítomný, rod mužský, číslo jednotné*

2) Vytvoř z přechodníků infinitivy a urči slovesný vid

dozpívav - *dozpívat (vid dokonavý)*

znamenaje - *znamenat (vid nedokonavý)*

odvraceje - *odvracet (vid nedokonavý)*

řka - *říkat (vid nedokonavý)*

dívaje se - *dívat se (vid nedokonavý)*

3) Nahraď přechodníky větami

dozpívav - *když dozpíval svoji písničku*

znamenaje - *který si znamenal*

odvraceje - *když se odvracel*

řka - *když to říkal*

dívaje se - *a díval se dolů do vody*

4) V ukázce najdi 4 zastaralé výrazy a nahraď je současnými výrazy

řádnost – *skutečnost*

nebeská bář – *obloha*

vposled – *nakonec*

řat – *řaty*

5) Najdi v ukázce výraz, který autor užil pro pojmenování teploměru
přístroj Celsiův

6) Vysvětli význam spojení

„...střídalý se v sledu míšených karet“, - *rychle*

„nebeská báh“ - *obloha*

Metodický list

Název:	VY_12_INOVACE_20_4_Vyhledávání přechodníků v textu
Cíl:	Vyhledávání přechodníků v textu
Motivace:	Frontální opakování jazykových znalostí
Potřeby a materiál:	Pracovní list
Postup:	1) Frontální opakování jazykových znalostí 2) Práce s pracovním listem 3) Kontrola správnosti řešení
Reflexe:	Vyhodnocení práce, zopakování základních údajů o přechodnících